

STANDARDY CNBOP-PIB

OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Ochrona przeciwpożarowa Ręczne ostrzegacze pożarowe

CNBOP-PIB-0011

Wydanie 4, 2013

CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ
im. Józefa Tuliszkowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

**Centrum Naukowo – Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej
im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowy Instytut Badawczy**

**CNBOP-PIB-0011
Wydanie 4, Wrzesień 2013**

STANDARD CNBOP-PIB

Ochrona przeciwpożarowa Ręczne ostrzegacze pożarowe

Józefów, 2013 r.

Dokument opracował zespół autorski w składzie:

mł. bryg. mgr inż. Jacek Zboina
st. kpt. mgr inż. Grzegorz Mroczko
mgr inż. Konrad Zaciera
inż. Robert Śliwiński

Recenzenci:

mgr inż. Tomasz Sowa
mgr inż. Tomasz Popielarczyk

Przygotowanie do wydania:

Elżbieta Muszyńska

Wydruk

Poligrafia CNBOP-PIB

© Copyright by Wydawnictwo Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej
im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowy Instytut Badawczy

Wydawnictwo Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej
im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowy Instytut Badawczy
05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213
tel. +48 (22) 76 93 200, 300; fax: +48 (22) 76 93 356
e-mail: cnbop@cnbop.pl www.cnbop.pl

Wydanie IV

Projekt okładki: Barbara Dominowska
Druk, skład i oprawa: Barbara Dominowska

Spis treści

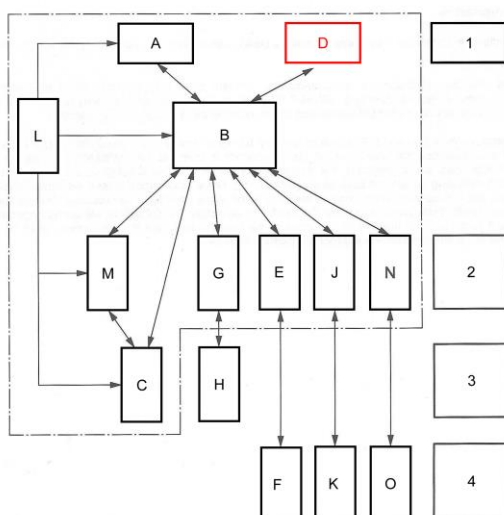
1. Słowo wstępne.....	4
2. Stan prawny	5
3. Wybrane zagadnienia	6
4. Dodatkowe wymagania	12
5. Wzory dokumentów	16
7. Certyfikacja usług.....	22
8. Działalność Jednostki Certyfikującej	24
9. Literatura	26

1. Słowo wstępne

Aktualna informacja w zakresie stanu prawnego i normalizacyjnego oceny zgodności wyrobów budowlanych służących do ochrony przeciwpożarowej takich jak **ręczne ostrzegacze pożarowe (ROP)** ma istotne znaczenie zarówno dla projektantów, instalatorów i konserwatorów jak również funkcjonariuszy pionów kontrolno-rozpoznawczych Państwowej Straży Pożarnej, organów nadzoru budowlanego oraz inwestorów czy deweloperów. Specjalista wzbogacony wiedzą zawartą w niniejszej publikacji będzie świadom tego jakie wymagania powinien spełniać wyrób, jakie dokumenty i oznakowanie na wyrobie potwierdzają spełnienie określonych wymagań. Dzięki temu czytelnik będzie mógł bez większego problemu wybrać ten wyrób, który spełnia aktualne wymagania, jest bezpieczny oraz w pełni funkcjonalny.

Niniejszy Standard skierowany jest do wszystkich osób, dla których zapewnienie **najwyższego możliwego poziomu bezpieczeństwa** osób i mienia oraz postępowanie zgodnie z zasadami ochrony przeciwpożarowej nie pozostaje bez znaczenia. Standard precyzuje wymagane dokumenty dla ręcznych ostrzegaczy pożarowych jak również ciekawe wymagania czy funkcjonalności jakie powinny posiadać i posiadają certyfikowane i dopuszczone ręczne ostrzegacze pożarowe.

Ręczny ostrzegacz pożarowy zgodnie z normą zharmonizowaną *PN-EN 54-1:2011 Systemy sygnalizacji pożarowej -- Część 1: Wprowadzenie* (na poniższym diagramie zaznaczono kolorem czerwonym) jest elementem systemu sygnalizacji pożarowej.

Ryc. 1. Schemat elementów wchodzących w skład systemów sygnalizacji pożarowej¹

¹ PN-EN 54-1:2011 Systemy sygnalizacji pożarowej -- Część 1: Wprowadzenie

W systemie sygnalizacji pożarowej (patrz diagram), wymiana informacji pomiędzy centralą sygnalizacji pożarowej (prostokąt B) a ROP (prostokąt D) występuje w dwóch kierunkach.

Ręczne ostrzegacze pożarowe powinny być łatwo rozpoznawalne i proste w użyciu, tak by bez potrzeby czytania obszernych instrukcji każda osoba, która zauważyła pożar mogła użyć ręcznego ostrzegacza pożarowego, powodując wejście w stan alarmu pożarowego systemu sygnalizacji pożarowej.

2. Stan prawny

Ręczne ostrzegacze pożarowe mogą zostać wprowadzone do obrotu, a następnie do użytkowania w Polsce tylko i wyłącznie jeśli producent sporządził:

- **deklarację właściwości użytkowych** na podstawie:
  - certyfikatu właściwości użytkowych „CPR” wydanego na podstawie *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EEG tzw. CPR (Dz. Urz. UE L 88, 4.4.2011)* potwierdzającego zgodność z hEN 54-11 *“Fire Detection and Fire Alarm Systems - Part 11: Manual Call Points.”*

lub

- certyfikatu zgodności „CPD” wydanego na podstawie *Dyrektywy 89/106/EEC z dnia 21.12.1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych*, potwierdzającego zgodność z hEN jak przywołano powyżej,

oraz niezależnie,

- uzyskał **świadczenie dopuszczenia** wydane na podstawie *art. 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.)* potwierdzające zgodność z punktem 10.5 załącznika do rozporządzenia *Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. Nr 143, poz. 1002 z późn. zm.)*

Tabela przedstawiona poniżej zawiera informację na temat aktualnie wymaganych dokumentów dla ręcznych ostrzegaczy pożarowych, których ocenę zgodności (ocenę

i weryfikację stałości właściwości użytkowych oraz dopuszczenie do użytkowania) prowadzi CNBOP-PIB (stan na 01.07.2013 r.). Polecamy zapoznanie się również z aktualnym wydaniem standardu **CNBOP-PIB-0001** pt.: „OCENA ZGODNOŚCI WYROBÓW BUDOWLANYCH SŁUŻĄCYCH DO OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ”.

Lp.	Typ wyrobu	Świadectwo Dopuszczenia (na zgodność z załącznikiem do rozporządzenia MSWiA)	Certyfikat właściwości użytkowych lub Certyfikat zgodności* (na zgodność z normą)
1.	Ręczne ostrzegacze pożarowe	10.5	PN-EN 54-11:2004+A1:2006 (EN 54-11:2001/A1:2005)

Tab.1 Dokumenty na zgodność, z którymi wydawane są świadectwo dopuszczenia oraz certyfikat właściwości użytkowych lub certyfikat zgodności²

Wzory: certyfikatu zgodność EC, certyfikatu właściwości użytkowych oraz wzór świadectwa dopuszczenia znajdziecie Państwo w rozdziale 6 niniejszego standardu.

*Pod warunkiem opisanym w **artykule 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG** tzw. *CPR (Dz. Urz. UE L 88, 4.4.2011). (Wyroby budowlane wprowadzone do obrotu zgodnie z dyrektywą 89/106/EWG przed dniem 1 lipca 2013 r. uznaje się za zgodne z niniejszym rozporządzeniem)*

3. Wybrane zagadnienia

Ręczny ostrzegacz pożarowy (ROP) jest częścią składową systemu sygnalizacji pożarowej. Używany jest do ręcznego inicjowania alarmu. Ręczne ostrzegacze pożarowe możemy „podzielić” na dwa sposoby, ze względu na miejsce ich instalacji oraz ze względu na zasadę działania.

Ze względu na miejsce instalacji ręczne ostrzegacze pożarowe możemy podzielić na:

- **ROP przeznaczony do użytku wewnętrznego**

Nie podlega, zgodnie z normą PN-EN 54-11:2004+A1:2006, badaniom ochrony zapewnianej przez obudowę (kod IP), niemniej jednak w ocenie Instytutu zaleca się zapewnić minimalny stopień ochrony (IP20) nie pozwalający na dostęp ciał obcych do wnętrza obudowy. Użytkownik nie powinien mieć dostępu do wnętrza urządzenia.

- **ROP przeznaczony do użytku zewnętrznego**

Wyrób w tym wykonaniu powinien być odpowiednio chroniony przed dostępem wody. Dla ręcznych ostrzegaczy pożarowych do użytku zewnętrznego nie określa się stopnia

² Opracowanie własne J. Zboina, G. Mroczo, K. Zaciera, R. Śliwiński

ochrony (kod IP), **wykonuje się jednak badanie** zgodnie z normą IEC 60068-2-18:1989+A1:1993, próba RB2.1 (normą zgodną z normą przywołaną jest norma *PN-EN 60068-2-18 Badania środowiskowe -- Część 2-18: Próby -- Próba R i wytyczne: Woda*).

Poniższa tabela przedstawia podstawowe różnice pomiędzy ręcznymi ostrzegaczami pożarowymi zróżnicowanymi ze względu na miejsce ich instalacji (kategorii środowiskowej):

Kategoria środowiskowa	do użytku wewnętrznego	do użytku zewnętrznego
Stopień ochrony obudowy	---	ROP powinien być odpowiednio chroniony przed dostępem wody
Zakres temperatur pracy	-10 ÷ +55 °C	-25 ÷ +70 °C

Tab. 2 Różnice w ROP ze względu na zastosowanie³

Dla ręcznego ostrzegacza pożarowego przeznaczonego do użytku wewnątrz obiektów wyznacznikiem zastosowania w górnym zakresie temperatur jest badanie odporności na suche gorąco, które odbywa się przy temperaturze $+55 \pm 2^{\circ}\text{C}$.

Drugi z wymienionych na wstępie, podziałów ręcznych ostrzegaczy pożarowych to rodzaj / zasada jego działania. Ręczne ostrzegacze pożarowe możemy tutaj podzielić na:

- **Rodzaj A (uruchamiany bezpośrednio, działanie pojedyncze)**

Ręczny ostrzegacz pożarowy, w którym przejście do stanu alarmowania **następuje automatycznie** (bez potrzeby dodatkowych ręcznych czynności) po zbitiu lub przemieszczeniu szybki. Rozbicie szybki nie powinno powodować zranienia osoby uruchamiającej.

Przejście ze stanu, w którym szybka jest nieuszkodzona, a sam ROP pracuje nie wysyłając sygnału alarmowego lub uszkodzeniowego (stan dozoru) do stanu alarmowania powinno być łatwo rozpoznawalne na podstawie samego pola obsługi np.:

- rozbicie szybki
- przemieszczenie szybki wskutek rozbicia
- przemieszczenie szybki bez rozbicia, połączone jednak ze zmianą wyglądu pola obsługi

- **Rodzaj B (uruchamiany pośrednio, działanie podwójne)**

³ Opracowanie własne J. Zboina, G. Mroczo, K. Zaciera, R. Śliwiński

Ręczny ostrzegacz pożarowy, w którym przejście do stanu alarmowania **wymaga dodatkowego ręcznego wciśnięcia przycisku** przez użytkownika po zbitiu lub przemieszczeniu szybki. Rozbitcie szybki nie powinno powodować zranienia osoby uruchamiającej.

W przypadku ROP rodzaju B przejście ze stanu dozorowania do stanu alarmowania powinno być rozpoznawalne na podstawie:

- rozbicia szybki lub przemieszczenie szybki wskutek rozbicia lub przemieszczenie szybki bez rozbicia, połączone jednak ze zmianą wyglądu pola obsługi, w celu uzyskania dostępu do przycisku,
- ręcznego wciśnięcia przycisku.

Powyżej wymienione tj. kategoria środowiskowa oraz oznaczenie modelu (rodzaj A lub B) powinny być naniesione na wyrób oraz być uzupełnione:

- numerem normy EN 54-11;
- nazwą lub znakiem handlowym producenta lub dostawcy;
- oznaczeniami zacisków do podłączania przewodów;
- oznaczeniem(-ami) lub kodem(-ami) w postaci np. numeru seryjnego lub kodu partii, na podstawie których producent może zidentyfikować co najmniej datę lub grupę i miejsce produkcji oraz, jeśli dotyczy, wersję oprogramowania zawartego w urządzeniu.

ROP-y powinny być albo dostarczane z dokumentacją zawierającą dane techniczne, instalacyjne i konserwacyjne, umożliwiające prawidłowe zainstalowanie i użytkowanie ROP, albo, jeżeli wszystkie te dane nie są dołączane do każdego urządzenia, na każdym ręcznym ostrzegaczu pożarowym lub w dokumentacji towarzyszącej powinno być podane powołanie na odpowiednią kartę katalogową.

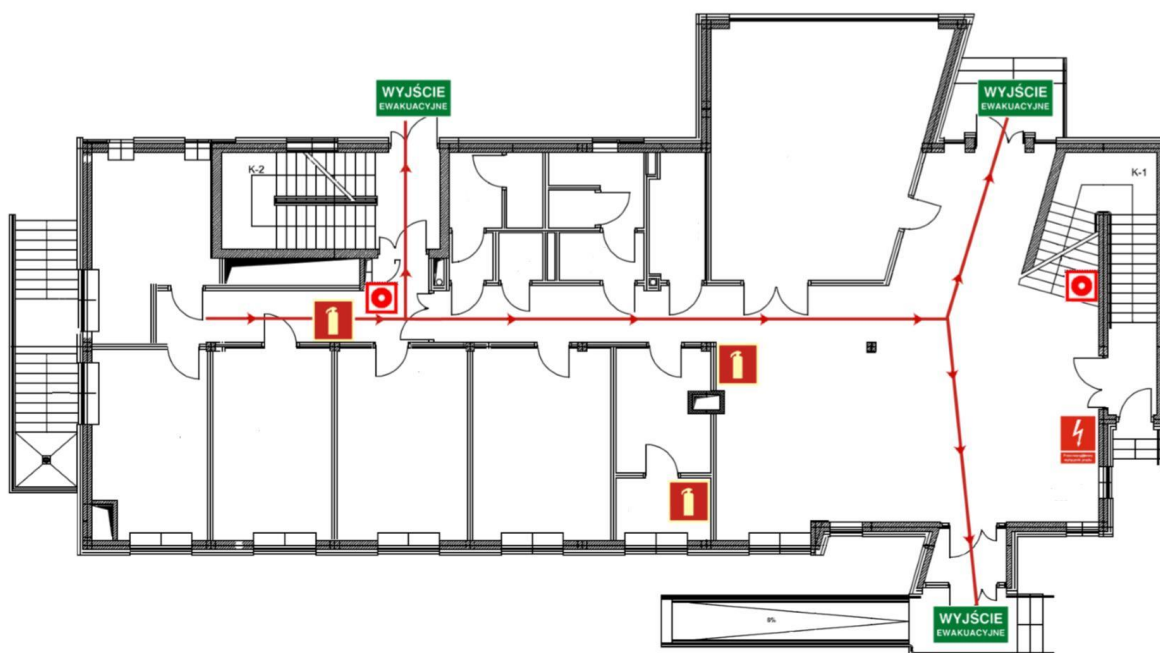
Specyfikacja techniczna *PKN-CEN/TS 54-14:2006* w rozdziale *Ręczne ostrzegacze pożarowe* informuje, iż ROP w całym obiekcie powinny być identyczne i działać na tej samej zasadzie. **Ręczne ostrzegacze pożarowe przeznaczone do zainicjowania sygnału pożarowego powinny różnić się wyraźnie od urządzeń przeznaczonych do innych celów.**

Ręczne ostrzegacze pożarowe w chronionym obiekcie powinny być rozmieszczone na drogach ewakuacyjnych, przy każdym wejściu (wewnątrz lub na zewnątrz) na schody

ewakuacyjne oraz przy każdym wyjściu na otwarte powietrze. Należy pamiętać aby każda osoba będąca w obiekcie nie musiała przebyć, do najbliższego ROP, drogi dłuższej niż 30 metrów. Na ogół ROP powinien być umieszczony od 1,2 metra do 1,6 metra ponad poziomem podłogi.

UWAGA

Zgodnie z § 28 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2010 r.) „*Stosowanie systemu sygnalizacji pożarowej, obejmującego urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe...*” wymagane jest m.in. *w domach pomocy społecznej i ośrodkach rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych o liczbie łóżek powyżej 100 w budynku.* Specyfikacja PKN-CEN/TS 54-14 precyzuje, iż w obiektach, w których można oczekiwać osób o ograniczonej zdolności poruszania się, **droga ta (30 m pomiędzy ręcznymi ostrzegaczami pożarowymi) powinna być krótsza.**

Ryc. 2. Rzut kondygnacji ze wskazaniem miejsc umieszczenia ROP-ów⁴

⁴ Opracowanie własne J. Zboina, G. Mroczo, K. Zaciera, R. Śliwiński

URUCHOMIENIE I PRÓBY ODBIORCZE (zgodnie z PKN-CEN/TS 54-14:2006)**Uruchomienie systemu sygnalizacji pożarowej**

Uruchamiający powinien sprawdzić wzorkowo, czy praca została wykonana w sposób zadowalający, czy metody, materiały i podzespoły zostały użyte w wytycznych (PKN-CEN/TS 54-14), oraz czy **wykonane rysunki i opisy obsługi odnoszą się rzeczywiście do instalacji**. Uruchamiający powinien zbadać i sprawdzić, czy instalacja pracuje zgodnie z przeznaczeniem, a w szczególności powinien sprawdzić, czy:

1. wszystkie czujki i **ręczne ostrzegacze pożarowe są sprawne**;
2. ...
3. ...

Próby odbiorcze systemu sygnalizacji pożarowej

Przed przeprowadzeniem prób odbiorczych instalacji powinien nastąpić wstępny okres pracy, w celu obserwowania stabilności instalacji w normalnych warunkach pracy. Próby odbiorcze obejmują:

1. sprawdzenie, czy dokumenty wymagane w wytycznych (PKN-CEN/TS 54-14) zostały dostarczone;
2. sprawdzenie wzrokowe wszystkich parametrów, które przez oględziny da się skontrolować **czy instalacja jest zgodna z dokumentacją**;
3. **przeprowadzenie prób funkcjonalnych prawidłowej pracy instalacji**, łącznie z interfejsami urządzeń pomocniczych i sieci transmisji, przez uruchomienie uzgodnionej liczby **ostrzegaczy pożarowych**;

PRZEGLĄDY OKRESOWE I OBSŁUGA TECHNICZNA (zgodnie z PKN-CEN/TS 54-14:2006)

1. Obsługa codzienna systemu sygnalizacji pożarowej – **nie dotyczy ROP**
2. Obsługa miesięczna systemu sygnalizacji pożarowej – **nie dotyczy ROP**
3. **Obsługa kwartalna systemu sygnalizacji pożarowej**

Co najmniej jeden raz na każde 3 miesiące, użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby specjalista:

1. sprawdził wszystkie zapisy w książce pracy i podjął niezbędne działania, aby doprowadzić do prawidłowej pracy instalacji;

2. **spowodował zadziałanie**, co najmniej jednej czujki lub **ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie**, w celu sprawdzenia czy centrala sygnalizacji pożarowej prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje alarm akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia ostrzegawcze i pomocnicze;
3. sprawdził, czy monitoring uszkodzeń centrali sygnalizacji pożarowej funkcjonuje prawidłowo;
4. sprawdził zdatność centrali sygnalizacji pożarowej do uaktywnienia wszystkich trzymaków i zwalniaków drzwi;
5. w miarę możliwości, spowodował zadziałanie każdego łącza do straży pożarnej lub do zdalnego centrum stałej obserwacji;
6. przeprowadził wszystkie inne kontrole i próby, określone przez wykonawcę, dostawcę lub producenta;
7. dokonał rozpoznania, czy w budynku lub w jego przeznaczeniu nie nastąpiły zmiany budowlane, **które mogły wpłynąć na rozmieszczenie czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych** oraz sygnalizatorów akustycznych; Jeżeli takie zmiany miały, miejsce oględziny powinny potwierdzić że wszystkie **ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i widoczne.**

4. Obsługa roczna

Co najmniej jeden raz każdego roku, użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby specjalista:

1. przeprowadził próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej;
2. sprawdził każdą czujkę na poprawność działania zgodnie z zaleceniami producenta;
3. sprawdził zdatność centrali sygnalizacji pożarowej do uaktywnienia wszystkich funkcji pomocniczych
4. **sprawdził wzorkowo, czy wszystkie połączenia kablowe i sprzęt są sprawne**, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone;
5. dokonał oględzin, w celu ustalenia, czy w budynku nie nastąpiły zmiany budowlane lub w jego przeznaczeniu, które mogły wpłynąć na rozmieszczenie czujek i **ręcznych ostrzegaczy pożarowych** oraz sygnalizatorów akustycznych; Oględziny powinny potwierdzić, czy pod każdą czujką jest

utrzymana wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m we wszystkich kierunkach i czy wszystkie **ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i widoczne**

6. sprawdził i przeprowadził próby wszystkich baterii akumulatorów

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwe szybko usunięta.

Po zakończeniu przeglądu kwartalnego i rocznego, jednostka, odpowiedzialna za przeprowadzenie próby, powinna dostarczyć osobie odpowiedzialnej, z potwierdzeniem odbioru, protokół stwierdzający, że próby zalecane (kwartalne i roczne) zostały wykonane i, że o wykrytych wadach instalacji została powiadomiona osoba odpowiedzialna.

4. Dodatkowe wymagania

Zgodnie z punktem 10.5.2 załącznika do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 kwietnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. z 2010 r., nr 85 poz. 553): „Symbol na płycie czołowej powinien być uzupełniony słowem „POŻAR” zgodnie z pkt 4.7.3.2.1 normy PN-EN 54-11”.

Treść punktu 4.7.3.2.1 normy PN-EN 54-11:

„Na płycie czołowej (...) Symbol ten może być uzupełniony słowem „POŻAR” (...). Kombinacja ta powinna być umieszczona na płycie czołowej ponad polem obsługi oraz centralnie względem osi symetrii. Wysokość symbolu powinna wynosić co najmniej 0,15 a, zaś wysokość napisów nie powinna przekraczać wysokości symbolu. Litery powinny być zgodne z ISO 3098-0:1997, „litery rodzaju B, pionowe (V). Symbole i napisy powinny być białe zgodne z ISO 3864:1984”.⁵

Ryc. 3. Symbol na płycie czołowej ROP⁶

⁵ PN-EN 54-1:2011 Systemy sygnalizacji pożarowej -- Część 1: Wprowadzenie

⁶ PN-EN 54-1:2011 Systemy sygnalizacji pożarowej -- Część 1: Wprowadzenie

Wymiary	Litera na rysunku norma 54-11	Ręczny ostrzegacz pożarowy z	
		kwadratowym polem obsługi	prostokątnym polem obsługi
Wysokości płyty czołowej	a	$85 \text{ mm} \leq a \leq 135 \text{ mm}$	$85 \text{ mm} \leq a \leq 135 \text{ mm}$
Szerokości płyty czołowej	b	$85 \text{ mm} \leq b \leq 135 \text{ mm}$	$85 \text{ mm} \leq b \leq 135 \text{ mm}$
Stosunek szerokości do wysokości płyty czołowej	b/a	$0,95 \leq b/a \leq 1,05$	$0,95 \leq b/a \leq 1,05$
Wysokość pola obsługi	c	$0,5a \pm 5 \text{ mm}$	$0,4 a \pm 5 \text{ mm}$
Szerokość pola obsługi	d	$0,5a \pm 5 \text{ mm}$	$0,8 a \pm 5 \text{ mm}$
Stosunek szerokości do wysokości pola obsługi	d/c	$0,95 \leq d/c \leq 1,05$	$0,95 \leq d/c \leq 2,1$
Maksymalne pionowe przesunięcie pola obsługi	e	$\pm 0,1 a$	$\pm 0,1 a$

Tab. 3. Wymiary ręcznych ostrzegaczy pożarowych (zgodne z PN-EN 54-11)⁷

Cechy charakterystyczne		Krotność h	Wymiary							
Wysokość pisma	h	(10/10)h	1,8	2,5	3,5	5	7	10	14	20
Wysokość liter małych (x-wartość)	c ₁	(7/10)h	1,2 6	1,7 5	2,5 4)	3,5	5 ⁴⁾	7	10 ⁴)	14
Część dolna liter małych	c ₂	(3/10)h	0,5 4	0,7 5	1,0 5	1,5	2,1	3	4,2	6
Część górna liter małych	c ₃	(3/10)h	0,5 4	0,7 5	1,0 5	1,5	2,1	3	4,2	6
Pole znaków diakrytycznych (litery wielkie)	f	(4/10)h	0,7 2	1	1,4	2	2,8	4	5,6	8
Odstęp między znakami	a	(2/10)h	0,3 6	0,5	0,7	1	1,4	2	2,8	4
Minimalny odstęp między liniami bazowymi ¹⁾	b ₁	(19/10)h	3,4 2	4,7 5	6,6 5	9,5	13, 3	19	26, 6	38
Minimalny odstęp między liniami bazowymi ²⁾	b ₂	(15/10)h	2,7	3,7 5	5,2 5	7,5	10, 5	15	21	30
Minimalny odstęp między liniami bazowymi ³⁾	b ₃	(13/10)h	2,3 4	3,2 5	4,5 5	6,5	9,1	13	18, 2	26

⁷ PN-EN 54-1:2011 Systemy sygnalizacji pożarowej -- Część 1: Wprowadzenie

Odstęp między wyrazami	e	(6/10)h	1,0 8	1,5	2,1	3	4,2	6	8,4	12
Grubość linii	d	(1/10)h	0,1 8	0,2 5	0,3 5	0,5	0,7	1	1,4	2
Kształt pisma: litery wielkie i litery małe ze znakami diakrytycznymi										
Kształt pisma: litery wielkie i litery małe bez znaków diakrytycznych										
Kształt pisma: tylko litery wielkie										
Wartości zaokrąglone										

Tab. 4. Wymiarowanie pisma wymiary podane w [mm] (zgodne z ISO 3098-0:1997)⁸

Z powyższego wynika, iż wysokość napisu „POŻAR” jest uzależniona od wymiarów ROP oraz symbolu znajdującego się na płycie czołowej. Napis nie może być większy niż wymiar symbolu. Natomiast wysokość symbolu wylicza się ze wzoru $H \geq 0,15 * a$ (Rysunek nr 1), gdzie „a” to wysokość płyty czołowej (patrz tablica nr 1). Po ustaleniu wysokości symbolu ustalamy wysokość liter dużych w napisie „POŻAR” zgodnie z zapisami przedstawionymi w tablicy nr 2.

Ryc. 4. Napis „POŻAR” na płycie czołowej ROP-a⁹

Niezależnie od wymagań samego rozporządzenia, zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 nr 178 poz. 1380) „Dopuszczony wyrób podlega oznakowaniu przez producenta znakiem jednostki badawczo-rozwojowej Państwowej Straży Pożarnej, która wydała dopuszczenie”¹⁰ jak również zgodnie z umową zawartą pomiędzy jednostką dopuszczającą a właścicielem świadectwa dopuszczenia wyrób powinien być dodatkowo oznakowany numerem świadectwa dopuszczenia, które zostało mu udzielone.

⁸ ISO 3098-0:1997

⁹ Opracowanie własne J. Zboina, G. Mroczo, K. Zaciera, R. Śliwiński

¹⁰ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 nr 178 poz. 1380)

XXXX/20XX

Ryc. 5. Wzór znakowania wyrobu logiem jednostki dopuszczającej oraz numerem dopuszczenia¹¹

Dokument: „*ZASADY POSŁUGIWANIA SIĘ ZNAKIEM JEDNOSTKI DOPUSZCZAJĄCEJ (CNBOP-PIB)*” dostępny jest do pobrania na stronie internetowej Instytutu.

¹¹ Opracowanie własne J. Zboina, G. Mroczko, K. Zaciera, R. Śliwiński

5. Wzory dokumentów

Certyfikat zgodności EC

JEDNOSTKA CERTYFIKUJĄCA
The Certification Body

**CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ**
im. Józefa Tułiszewskiego
SCIENTIFIC AND RESEARCH CENTRE
FOR FIRE PROTECTION
POLSKA
05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213

CERTYFIKAT ZGODNOŚCI EC
EC-CERTIFICATE OF CONFORMITY
1438 / CPD / XXXX

Zgodnie z dyrektywą 89/106/EEC z dnia 21.12.1988r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych, zmienioną przez dyrektywę 93/68/EEC z dnia 22.06.1993r., potwierdza się, że wyrób budowlany

In compliance with the Directive 89/106/EEC of the Council of European Communities of 21 December 1988 on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to the construction products (Construction Products Directive – CPD), amended by the Directive 93/68/EEC of the Council of European Communities of 22 June 1993, it has been stated that the construction product

<NAZWA WYROBU PL>
(Parametry wyrobu opisane w załączniku nr 1)

<NAZWA WYROBU EN>
(Product parameters see annex 1)

wprowadzony na rynek przez:

placed on market by:

<NAZWA WNIOSKUJĄCEGO>

produkowany w:

and produced in the factory:

<ZAKŁAD PRODUKCYJNY>

podlega zakładowej kontroli produkcji oraz dalszym badaniom próbek w zakładzie zgodnie z ustalonym programem badań. Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej przeprowadziło wstępne badanie typu, wizytę wstępną w zakładzie produkującym oraz weryfikację zakładowej kontroli produkcji, a także prowadzi stały nadzór nad zakładową kontrolą produkcji.

is submitted by the manufacturer to a factory production control and to the further testing of samples taken at the factory in accordance with a prescribed test plan and that the Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej has performed the initial type-testing for the relevant characteristics of the product, the initial inspection of the factory and of the factory production control and performs the continuous surveillance, assessment and approval of the factory production control.

Certyfikat potwierdza, że wszystkie warunki dotyczące potwierdzenia zgodności oraz wyliczne zawarte w Załączniku ZA do normy:

This certificate attests that all provisions concerning the attestation of conformity and the performances described in Annex ZA of the standard:

EN 54-XX + A1/XXXX Fire detection and fire alarm systems.

zostały zastosowane, a wyrób spełnia postawione w normie wymagania.

were applied and that the product fulfills all the prescribed requirements.

Certyfikat został wydany po raz pierwszy: XXXX/XXXX. I pozostaje w mocy pod warunkiem, że dokumenty odniesienia, warunki produkcji oraz zakładowej kontroli produkcji nie ulegną znaczącym zmianom, a także będą przestrzegane przez producenta/powołanego dostawcę wymagania zawarte w umowie Nr «Numer_umowy» z dnia «Data_zawarcia_umowy».

This certificate was first issued on: X miesiąc, XXXX and remains valid as long as the conditions laid down in the harmonized technical specification in reference or the manufacturing conditions in the factory or the factory control production itself are not modified significantly and obligations written down in the agreement No.: «Numer_umowy» of «Data_zawarcia_umowy» are met by producer or its authorized representative.

DYREKTOR
CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZEGO OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ
HEAD DIRECTOR
of SCIENTIFIC AND RESEARCH CENTRE FOR FIRE PROTECTION

CE
1438

mł. bryg. dr inż. Dariusz Wróblewski

Józefów, XX.XX.XXXX

DC/28E/22.02.2010

Ryc. 6. Wzór Certyfikatu Zgodności EC¹²

¹² Opracowanie własne DC CNBOP-PIB

Certyfikat stałości właściwości użytkowych

	<p>JEDNOSTKA NOTYFIKOWANA / NOTIFIED BODY 1438 Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej <i>im. Józefa Tułszkowskiego</i> Państwowy Instytut Badawczy ul. Nadwiślańska 213, 05-420 Józefów Polska / Poland</p>	
	<p>CERTYFIKAT STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH CERTIFICATE OF CONSTANCY OF PERFORMANCE 1438-CPR-zzzz</p>	
	<p>Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. (Rozporządzenie CPR), niniejszy certyfikat odnosi się do wyrobu budowlanego:</p>	<p>In compliance with Regulation 305/2011/EU of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 (the Construction Products Regulation or CPR), this certificate applies to the construction product:</p>
	<p>Ręczny ostrzegacz pożarowy typu xxx <Opis wyrobu, zamierzone zastosowanie, właściwości użytkowe patrz kolejne strony certyfikatu></p>	<p>Manual call point type xxx <Product description, intended use, performances see the following pages of the certificate></p>
	<p>produkowanego(-ych) przez lub dla:</p>	<p>produced by or for:</p>
	<p><NAZWA PRODUCENTA> < dokładny adres ></p>	
	<p>w zakładzie(-ach) produkcyjnym(-ych):</p>	<p>and produced in the manufacturing plant(-s):</p>
	<p><NAZWA ZAKŁADU (-ÓW)> < dokładny adres ></p>	
	<p>Niniejszy certyfikat potwierdza, że wszystkie postanowienia dotyczące oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych określone w załączniku(-ach) ZA normy (norm):</p>	<p>This certificate attests that all provisions concerning the assessment and verification of constancy of performance described in Annex(-es) ZA of the standard(-s)</p>
	<p>EN 54-11:2001 + A1:2005 Fire detection and fire alarm systems – Part 11: Manual call points</p>	
<p>w systemie 1 dla właściwości użytkowych określonych w niniejszym certyfikacie są stosowane oraz że:</p>	<p>under system 1 for the performance set out in this certificate are applied and that:</p>	
<p>wyrób budowlany spełnia (wyroby budowlane spełniają) wszystkie ustalone wymagania dla tych właściwości użytkowych.</p>		
<p>the construction product fulfils (products fulfil) all the prescribed requirements for these performances.</p>		
<p>Niniejszy certyfikat został wydany po raz pierwszy w dniu <data> i pozostaje ważny, zgodnie z umową nr XXXX, do dnia <data +10 od daty wydania> dopóki nie zmienią się metody badań i/lub wymagania zakładowej kontroli produkcji, zawarte w zharmonizowanej normie, zastosowane do oceny właściwości użytkowych zadeklarowanych charakterystyk oraz sam wyrób i warunki wytwarzania nie ulegną istotnej zmianie.</p>	<p>This certificate was first issued on <date> and will remain valid, in accordance with the agreement no XXXX, until <date +10 years since issue date> as long as test methods and/or factory production control requirements included in the harmonised standard, used to assess the performance of the declared characteristics, do not change, and the product, and the manufacturing conditions in the plant are not modified significantly.</p>	
<p>Nr wydania certyfikatu: XXXX Certificate issue no:</p>	<p>DYREKTOR CNBOP-PIB DIRECTOR of CNBOP-PIB</p>	
<p>Data wydania: dd.mm.rrrr Issue date:</p>	<p>mł. bryg. dr inż. Dariusz Wróblewski</p>	
<p>DC/CPR-13/04.10.2013</p>	<p>Strona 1 z 3</p>	

Ryc. 7. Wzór Certyfikatu Stałości Właściwości Użytkowych¹³

¹³ Opracowanie własne DC CNBOP-PIB

	<p>JEDNOSTKA NOTYFIKOWANA / NOTIFIED BODY 1438 Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej <i>im. Józefa Tułiszowskiego</i> Państwowy Instytut Badawczy ul. Nadwiślańska 213, 05-420 Józefów Polska / Poland</p>		
	<p>CERTYFIKAT STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH CERTIFICATE OF CONSTANCY OF PERFORMANCE 1438-CPR-zzzz</p>		
	<p>Nazwa wyrobu budowlanego: <i>Name of construction product:</i></p>	<p>Ręczny ostrzegacz pożarowy typu xxx</p>	
	<p>Deklarowane zamierzone zastosowanie: <i>Declared performance:</i></p>		
<p>Europejska norma zharmonizowana: <i>European harmonized standard:</i></p>	<p>EN 54-11:2001 + A1:2005 Fire detection and fire alarm systems – Part 11: Manual call points</p>		
<p>Opis wyrobu / Product description</p>			
<p>Odmiana: <i>Variety:</i></p>			
<p>Znamionowe napięcie zasilania: <i>Rated voltage:</i></p>			
<p>Napięcie zasilania – dolna wartość: <i>Power supply – lower value:</i></p>			
<p>Napięcie zasilania – górna wartość: <i>Power supply – upper value:</i></p>			
<p>Prąd dozorowania: <i>Quiescent current:</i></p>			
<p>Prąd alarmowania: <i>Alarm current:</i></p>			
<p>Kategoria środowiskowa: <i>Environmental category:</i></p>			
<p>Stopień ochrony obudowy: <i>IP protection:</i></p>			
<p>Zakres temperatur pracy: <i>Operating temperature:</i></p>			
<p>Dopuszczalna wilgotność względna: <i>Relative humidity:</i></p>			
<p>Wymiary: <i>Dimensions:</i></p>			
<p>Rodzaj uruchamiania: <i>Type of actuation:</i></p>			
<p>Nr wydania certyfikatu: Certificate issue no:</p>	<p>XXXX</p>	<p>DYREKTOR CNBOP-PIB DIRECTOR of CNBOP-PIB</p>	
<p>Data wydania: Issue date:</p>	<p>dd.mm.rrrr</p>		
<p>DC/CPR-13/04.10.2013</p>			
<p>Strona 2 z 3</p>			

Ryc. 8. Wzór Certyfikatu Stałości Właściwości Użytkowych¹⁴

¹⁴ Opracowanie własne DC CNBOP-PIB

JEDNOSTKA NOTYFIKOWANA / NOTIFIED BODY 1438
Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej
im. Józefa Tułuszkowskiego
Państwowy Instytut Badawczy
 ul. Nadwiślańska 213, 05-420 Józefów
 Polska / Poland

CERTYFIKAT STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH
CERTIFICATE OF CONSTANCY OF PERFORMANCE
1438-CPR-zzzz

Nazwa wyrobu badawczego: <i>Name of construction product:</i>	Ręczny ostrzegacz pożarowy typu xxx		
Deklarowane zamierzone zastosowanie: <i>Declared performance:</i>			
Europejska norma zharmonizowana: <i>European harmonized standard:</i>	EN 54-11:2001 + A1:2005 Fire detectors and fire alarm systems - Part 11: Manual call points		

Wykaz właściwości użytkowych / Table of performance

Lp. / No.	Zasadnicze charakterystyki wyrobu <i>Essential characteristics of the product</i>	EN 54-11:2001 +A1:2005 Rozdział Classe	Właściwości użytkowe T ₂ Performance ¹⁵
Nierównowaga warunków środowiska / Ciężkość i skuteczność w warunkach pożaru <i>Non-balanced conditions / Sensitivity and Performance under fire conditions</i>			
1	Stan alarmowania / Alarm condition	4.3.2	
2	Wskaźniki stanu alarmowania / Indicators for alarm condition	4.4	
3	Aspekty bezpieczeństwa / Safety aspects	4.7.1	
4	Obecność przed przyciskaniem uruchomieniem / Protection against accidental operation	4.7.4	
5	Badania drożności / Operational performance test	5.2	
6	Badania funkcjonalności / Function test	5.3	
Niezawodność eksploatacyjna / Operational reliability			
7	Znakowanie i dokumentacja techniczna / Marking and data	4.2	
8	Stan gotowości / Normal condition	4.3.1	
9	Wypożyczenie do badania / Test facility	4.5	
10	Wypożyczenie do badania / Test facility	4.6	
11	Kształt, wymiary i barwy / Shape, dimensions and colours	4.7.2	
12	Symbolika i napisy / Symbols and labelling	4.7.3	
13	Kategorie środowiskowa / Environment category	4.7.5	
14	Wymagania dodatkowe dotyczące ręcznych ostrzegaczy pożarowych sterowanych programowo <i>Additional requirements for software controlled manual call points</i>	4.8	
15	Badania wyposażenia do badania / Test facility test (operational)	5.4	
16	Badania niezawodności - trwałość / Reliability test (endurance)	5.5	
Trwałość niezawodności działania: odporność na działanie ciepła / Durability of operational reliability, temperature resistance			
17	Suche gorące (odporność) / Dry heat (operational)	5.7	
18	Suche gorące (wytrzymałość) / Dry heat (endurance)	5.8	
19	Wilgotne (odporność) / Wet (operational)	5.9	
Trwałość niezawodności działania: odporność na wibracje / Durability of operational reliability, vibration resistance			
20	Uderzenie (odporność) / Shock (operational)	5.14	
21	Uderzenie (odporność) / Impact (operational)	5.15	
22	Wibracje sinusoidalne (odporność) / Vibration, sinusoidal (operational)	5.18	
23	Wibracje sinusoidalne (wytrzymałość) / Vibration, sinusoidal (endurance)	5.17	
Trwałość niezawodności działania: odporność na wilgoć / Durability of operational reliability, humidity resistance			
24	Włócznie gorące (odporność) / Damp heat, cyclic (operational)	5.10	
25	Włócznie gorące cykliczne (wytrzymałość) / Damp heat, cyclic (endurance)	5.11	
26	Włócznie gorące stałe (wytrzymałość) / Damp heat, steady state (endurance)	5.12	
27	Ochrona przed zanieczyszczeniem / Enclosure protection	5.19	
Trwałość niezawodności działania: odporność na korozję / Durability of operational reliability, corrosion resistance			
28	Włócznie gorące cykliczne (wytrzymałość) / Damp heat, cyclic (endurance)	5.11	
29	Korozja spowodowana dwioktlenem siarki (wytrzymałość) / Sulphur dioxide (SO ₂) corrosion (endurance)	5.13	
Trwałość niezawodności działania: stabilność elektryczna / Durability of operational reliability, electrical stability			
30	Zmiany parametrów zasilania / Variation of supply parameters	5.6	
31	Kompatybilność elektromagnetyczna / Electromagnetic compatibility (EMC), (operational)	5.18	

¹⁵ "NPD" (i) właściwości użytkowe nieustalone, ang. No Performance Determined) oznacza, że właściwości użytkowe nie zostały ustalone przez CNBOP-PIB.
 "NPD" (ii) No Performance Determined means that performances were not determined by CNBOP-PIB.
²⁴ Zapis "nie dotyczy" oznacza, że zasadnicza charakterystyka nie ma zastosowania dla danego wyrobu.
 "Not applicable" means that the essential characteristic does not apply to the product in question.

Nr wydania certyfikatu: **XXXX**
 Certificate issue no:

Data wydania: **01.03.2013**
 Issue date:

DYREKTOR CNBOP-PIB
 DIRECTOR of CNBOP-PIB

DC/CPR-13/04.10.2013
Strona 3 z 3

Ryc. 9. Wzór Certyfikatu Stałości Właściwości Użytkowych¹⁵

¹⁵ Opracowanie własne DC CNBOP-PIB

Świadectwo dopuszczenia

CNBOP-PIB

**CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ**
im. Józefa Tuliszkowskiego

PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213

ŚWIADECTWO DOPUSZCZENIA

Nr XXXX/RRRR

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. nr 178, poz. 1380, z późn. zm.)
Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej
im. Józefa Tuliszkowskiego - Państwowy Instytut Badawczy na wniosek:

«Nazwa_urzędowa_wnioskującego»
«Adres_wnioskującego»
«Kod_i_miasto_wnioskującego»

stwierdza, że wyrób: <nazwa wyrobu – wg tabeli zak., typ, rodzaj>

produkowany przez: «Nazwa_urzędowa_producenta»
«Adres_producenta»
«Kod_i_miasto_producenta»

w zakładzie produkcyjnym «Nazwa_urzędowa_zakładu_produkcyjnego»
«Adres_zakładu_produkcyjnego»
«Kod_i_miasto_zakładu_produkcyjnego»

spełnia wymagania: PN; PN-EN; <rok i pełny tytuł normy> lub pkt. XXXX załącznika do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. nr 143, poz. 1002) wprowadzonego rozporządzeniem zmieniającym z dnia 27 kwietnia 2010 r.

Dokumentacja:
1. Wniosek o przeprowadzenie procesu dopuszczenia wyrobu numer xxx/rok z dnia <data>
2. Sprawozdanie z badań nr <numer sprawozdania> z dnia <data> wykonanych w <nazwa laboratorium>.

Świadectwo jest ważne pod warunkiem przestrzegania przez wnioskodawcę wymagań zawartych w umowie nr xxx/DC/CNBOP-PIB/rrrr.

Okres ważności świadectwa: od «Data_wydania» r. do «Data_ważności» r.

DYREKTOR CNBOP-PIB

<<tytuły, imię i nazwisko>>

Józefów, dnia: «Data_wydania» r.

Strona 1/2

DC/D-21/03.10.2011

Ryc. 10. Wzór Świadectwa Dopuszczenia¹⁶

¹⁶ Opracowanie własne DC CNBOP-PIB

CNBOP-PIB

**CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ**
im. Józefa Tuliszkowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213

ŚWIADECTWO DOPUSZCZENIA
Nr **XXXX/RRRR**

DANE TECHNICZNE IDENTYFIKUJĄCE WYRÓB

< nazwa wyrobu – wg tabeli załącznika, typ, rodzaj >

WARUNKI DODATKOWE I UWAGI:

Zgodnie z § 17. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. nr 143, poz. 1002, z późn. zm.) wyrób powinien być oznakowany znakiem jednostki dopuszczającej i dodatkowo numerem niniejszego świadectwa.

Wyrób spełnia wymagania pkt. **XXXX** załącznika do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. Nr 143, poz. 1002) wprowadzonego rozporządzeniem zmieniającym z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 85 poz. 553) <zapis wstawić w przypadku wpisania na 1 str. PN, PN-EN>

DYREKTOR CNBOP-PIB

<<tytuły, imię i nazwisko>>

Józefów, dnia: «Data_wydania» r.

Strona 2/2

DC/D-21/03.10.2011

Ryc. 11. Wzór Świadectwa Dopuszczenia¹⁷

¹⁷ Opracowanie własne DC CNBOP-PIB

7. Certyfikacja usług

W 2011 r. Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej – Państwowy Instytut Badawczy zainicjowało nową certyfikację dobrowolną firm świadczących usługi w zakresie ochrony przeciwpożarowej na zgodność z wymaganiami wytycznych Europejskiego Stowarzyszenia Ubezpieczycieli CEA, obecnie - **Insurance Europe**. Insurance Europe to organizacja zrzeszająca izby i związki ubezpieczeniowe z 33 europejskich krajów. Członkiem Insurance Europe od 1998 roku jest Polska Izba Ubezpieczeń. Wytyczne tej organizacji opisujące proces certyfikacji usług w obszarze systemów sygnalizacji pożarowej dostępne są w dwóch dokumentach:

1. *CEA 4048 Fire Protection and Security Systems - Base Requirements for Installers of Automatic Fire Detection and Alarm Systems (AFDS) and/or Intruder Alarm Systems (IAS)*
2. *CEA 4049 Fire Protection and Security Systems - Rules for the Approval of Installers of Automatic Fire Detection and Fire Alarm Systems (AFDS) and Intruder Alarm Systems (IAS) in accordance with CEA 4048*

Pierwszy z ww. dokumentów opisuje wymagania podstawowe stawiane firmom realizującym czynności z zakresu systemów sygnalizacji pożarowej. W drugim z dokumentów zawarte zostały wytyczne postępowania dla jednostki certyfikującej usługi. Zakres czynności towarzyszących procesowi wytwarzania i/lub utrzymania SSP, które można objąć certyfikacją zaprezentowano poniżej:

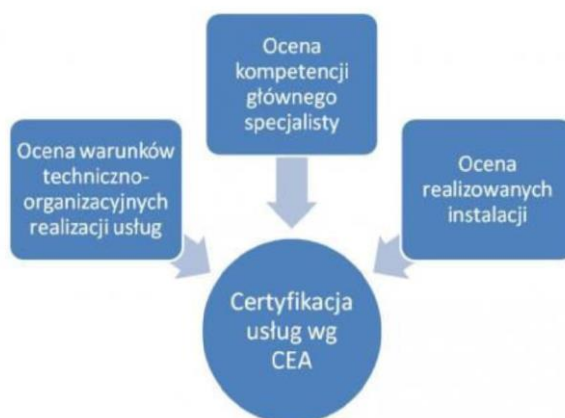

Ryc. 12. Zakres czynności towarzyszących procesowi wytwarzania i/lub utrzymania SSP, które można objąć certyfikacją¹⁸

¹⁸ Zasoby internetowe www.cnbop.pl (data dostępu 18.11.2013 r., 19.00)

Wymagania stawiane dotychczas w procesach certyfikacji usług dotyczą potwierdzenia m.in.: stanu formalno-prawnego usługodawcy, wymagań organizacyjnych, posiadania certyfikowanego systemu zarządzania jakością wg ISO 9001, wyposażenia, ustanowienia i udokumentowania prowadzonej działalności, kwalifikacji zatrudnianego personelu, szkoleń wewnętrznych, zapewnienia serwisu / obsługi konserwacyjnej, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w obszarze realizowanych usług, itp.

Elementem który w sposób zasadniczy wyróżnia certyfikację zgodnie z wymaganiami *Insurance Europe* jest wykazanie spełnienia niektórych z wymagań w ww. obszarach przez jednostką certyfikującą usługi w praktyce. Zakres oraz charakter tego sprawdzenia stanowi o wysokim poziomie wymagań stawianych podmiotom zainteresowanym certyfikacją w obszarze SSP przez środowisko ubezpieczycieli, reprezentowane przez *Insurance Europe*. Poniżej główne elementy praktycznej weryfikacji działalności firmy usługowej:

Ryc. 13. Główne elementy praktycznej weryfikacji działalności firmy usługowej¹⁹

Pozytywna ocena weryfikacji działalności firmy usługowej zakończona jest udzieleniem certyfikatu usług CNBOP-PIB oraz uzyskaniem przez Usługodawcę prawa do posługiwania się znakiem jakości usług przedstawionym na ryc. 3.

¹⁹ Zasoby internetowe www.cnbop.pl (data dostępu 18.11.2013 r., 19.45)

Ryc. 14. Znak umieszczany na CSP systemu objętego certyfikacją usługodawcy wydaną przez CNBOP-PIB²⁰

Upoważnienie do stosowania znaku certyfikacji usług CNBOP-PIB uzyskuje podmiot prowadzący działalność gospodarczą zwany dalej Usługodawcą, któremu CNBOP-PIB udzieliło certyfikacji dla określonego zakresu i rodzaju świadczonych usług w ochronie przeciwpożarowej. Znak certyfikacji usług służy do wykazania, że Usługodawca posiada predyspozycje do wykonania danego rodzaju usług zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej, oraz posiada wykwalifikowany personel i zaplecze techniczne.

8. Działalność Jednostki Certyfikującej

JEDNOSTKA CERTYFIKUJĄCA CNBOP-PIB TWÓJ PARTNER W BUDOWANIU JAKOŚCI

Jednostka Certyfikująca CNBOP-PIB posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji Nr AC063. CNBOP-PIB jest również jednostką notyfikowaną Komisji Europejskiej (Nr 1438) w zakresie:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG tzw. CPR (Dz. Urz. UE L 88, 4.4.2011)
- Dyrektywy **89/686/EEC** „Środki ochrony osobistej”

Zakres notyfikacji CNBOP-PIB obejmuje 37 norm zharmonizowanych.

²⁰ Opracowanie własne DC CNBOP-PIB

CNBOP-PIB prowadzi badania i procesy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych w zakresie norm hEN:

Systemy sygnalizacji pożarowej:

EN 54-2	Centrale sygnalizacji pożarowej
EN 54-3	Pożarowe urządzenia alarmowe - Sygnalizatory akustyczne
EN 54-4	Zasilacze
EN 54-5	Czujki ciepła - Czujki punktowe
EN 54-7	Czujki dymu - Czujki punktowe działające z wykorzystaniem światła rozproszonego, światła przechodzącego lub jonizacji
EN 54-10	Czujki płomienia - Czujki punktowe
EN 54-11	Ręczne ostrzegacze pożarowe
EN 54-12	Czujki dymu - Czujki liniowe działające z wykorzystaniem wiązki światła przechodzącego
EN 54-16	Dźwiękowe systemy ostrzegawcze – Centrale
EN 54-17	Izolatory zwarć
EN 54-18	Urządzenia wejścia/wyjścia
EN 54-20	Czujki dymu zasysające
EN 54-21	Urządzenia do transmisji sygnałów alarmowych i uszkodzeniowych
EN 54-23	Systemy sygnalizacji pożarowej - Część 23: Pożarowe urządzenia alarmowe - Sygnalizatory optyczne
EN 54-24	Systemy sygnalizacji pożarowej - Część 24: Dźwiękowe systemy ostrzegawcze - Głośniki
EN 14604	Autonomiczne czujki dymu

CNBOP-PIB prowadzi badania i procesy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych w zakresie:

- Dźwiękowych systemów ostrzegawczych;
- Systemów kontroli rozprzestrzeniania dymu i ciepła;
- Hydrantów przeciwpożarowych zewnętrznych;
- Hydrantów przeciwpożarowych wewnętrznych;
- Stałych urządzeń gaśniczych.

Więcej informacji udzieli Państwu:

CENTRUM OBSŁUGI KLIENTA:

Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego

Państwowy Instytut Badawczy

ul. Nadwiślańska 213, 05-420 Józefów k/Otwocka

Telefon: 00 48 22 789 11 11 Fax.: 00 48 22 769 33 45 e-mail: cok@cnbop.pl

9. Literatura

1. CEA 4048 Fire Protection and Security Systems - Base Requirements for Installers of Automatic Fire Detection and Alarm Systems (AFDS) and/or Intruder Alarm Systems (IAS).
2. CEA 4049 Fire Protection and Security Systems - Rules for the Approval of Installers of Automatic Fire Detection and Fire Alarm Systems (AFDS) and Intruder Alarm Systems (IAS) in accordance with CEA 4048.
3. Dyrektywa 89/106/EEC z dnia 21.12.1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych.
4. PN-EN 54-1:2011 Systemy sygnalizacji pożarowej -- Część 1: Wprowadzenie.
5. PN-EN 54-11:2004 + A1:2006 Systemy sygnalizacji pożarowej -- Część 1: Ręczne Ostrzegacze Pożarowe.
6. PN-EN 60068-2-18 Badania środowiskowe -- Część 2-18: Próby -- Próba R i wytyczne: Woda.
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG tzw. CPR (Dz. Urz. UE L 88, 4.4.2011).
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. Nr 143, poz. 1002 z późn. zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2010 r.).
10. Specyfikacja Techniczna PKN-CEN/TS 54-14:2006 Systemy sygnalizacji pożarowej Część 14 Wytyczne planowania, projektowania, instalowania, odbioru, eksploatacji i konserwacji.
11. Standard CNBOP-PIB-0001 pt.: "OCENA ZGODNOŚCI WYROBÓW BUDOWLANYCH SŁUŻĄCYCH DO OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ".
12. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).